

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Vinogradniško društvo.“

II.

Globa 1000 kron, ki se je naložila „Vinogradniškemu društvu“ za njegovo tihotapstvo, nikakor ni primerna, nego je izredno mila. Pričakovati je bilo, da se društvu naloži vsaj navadna kazen, kakor jo mora plačati vsak obrtnik, gostilničar ali vinotrtar, ako pride z užitninskimi predpisi v konflikt, pričakovati je bilo, da se globa odmeri vsaj „nach dem einfachen Strafsatz“, kakor se glasi tehniški izraz, a to se ni zgodilo.

Nasprotno pa je sedaj prišlo še finančno ministrstvo in je že itak premilo globo 1000 K znižalo na 200 K.

To postopanje finančnega ministrstva je docela nerazumljivo, in mu je po naši sodbi iskati vzrokov ne v aktih nego drugje.

Tihotapstvo „Vinogradniškega društva“ je imelo tak značaj, da se o njem lahko reče: Finančno ravnateljstvo na Kranjskem sploh še nikdar ni imelo opraviti s takim slučajem.

Tihotapstvo namreč ni bilo le obsežno, z njim se ni samo na jako predrzen način zlorabila zaupnost užitninskega zakupa, ki je, zanašaje se prejkone na osebo c. kr. deželnosodnega svetnika in državnega poslanca Vencajza, dovolil, da ostane založna klet „Vinogradniškega društva“ izven kontrole, ampak to tihotapstvo se je tudi izvrševalo s tako rafiniranostjo, da je bila umestna ne miloba, nego najstrožja kazen. Manipulacije z boletiranimi steklenicami so bile milo rečeno jako rafinirane, sicer pa kaže rafiniranost katoliških tihotapcev tudi to, da se pri preiskavi ni moglo dognati, iz katerih posod je bilo vzeto tihotapljenno vino.

Napram društvu, ki je tako skrajno zvižnato postopalo, pač ni bila umestna to lika milost, kakor mu jo je naklonilo finančno ministrstvo. Ta milost je toliko neumestnejša, ker stoji na čelu tihotapskemu društvu med tem upokojeni c. kr. dežel-

nosodni svetnik in državni poslanec, mož, ki je bil tedaj, ko se je tihotapstvo zgodilo, prisodnik c. kr. dohodarstvenega sodišča in je tedaj moral poznati predpise užitninskega zakona, saj je Bog ve koliko ljudi zaradi tihotapstev sodil in obsodil.

Neumestna pa milost finančnega ministrstva ni samo s stališča pravice in pravičnosti, ampak posebno še z moralničnega stališča.

Kam pride javna morala, če bo finančno ministrstvo v tako kričeih slučajih, kakor je slučaj „Vinogradniškega društva“, postopalo skrajno prizanesljivo, mej tem ko nasproti obrtnikom, ki greše proti užitninskim predpisom največ iz nevednosti, postopa neizprosno in jih strogo kaznuje. Ubogi kmetič, ki ne zna ne pisati ne čitati, kateremu so užitninski predpisi s sedmimi pečati zapečateni knjiga, se strogo kaznuje, če prikrije kak lonček slabega žganja, društvu pa, ki ima na čelu prisodnika c. kr. dohodarstvenega sodišča, torej natančnega poznavalca užitninskih predpisov pa se itak čudovito mila, in po našem mnenju nepravilno določena globa še zniža pod vsako postavno mero.

Trpeti pa mora valed tega tudi davčna morala. Ljudje bodo brez težav izračunili, da bi bilo moralo „Vinogradniško društvo“ prav za prav od cele zaloge 940 hektolitrov plačati 7820 kron 80 vin. užitnine in vsaj polovico te svote, to je 3910 kron 40 vin. globe, in lahko si je misliti kaj poreko, čuvši, da se je finančna uprava z „Vinogradniškim društvom“ pogodila ter odnehala od pravnega postopanja pod pogojem, da plača društvo 2134 kron 79 vin. užitnine in le 1000 kron globe, katero globo pa je potem finančno ministrstvo še znižalo na 200 kron. Namesto 3910 kron — bo „Vinogradniško društvo“ plačalo le 200 kron, 3710 kron pa mu je bilo darovanih.

Finančna uprava se ne bo smela čuditi, če bo ljudstvo izvajalo iz tega one po-

sledice, ki se mu same usiljujejo, ne bo se smela čuditi, če bo trpela davčna morala, pa tudi ne, če bo naletela na odpor, ako bo hotela s strogim postopanjem davčno moralo zopet povzdigniti. V takem slučaju se ji bo vedno reklo, da mora meriti vsaj s tistim merilom, kakor c. kr. prisodniku dohodarstvenega sodišča deželnosodnemu svetniku, državnemu poslancu in predsedniku „Vinogradniškega društva“ Vencajzu, ki je bil povrh še sam mej prvimi, ki so prejeli tihotapljenno vino.

V Ljubljani, 12. marca.

K parlamentarnemu položaju.

Drž. zbor bode danes menda dognal razpravo glede rekrutnega zakona ter se jutri in v petek bavil z zakonom glede žganjarine in z investicijskim zakonom. Težišče parlamentarnega delovanja je sedaj v odsekih, ki se bavijo z različnimi predlogi, n. pr. s kmetijskimi zadrugami, s sirotniškimi blagajnami in dr. „Reichswehr“ zagotavlja, da se parlamentarni položaj vzlic spletkarjenju ni poslabšal. Ustanovila se je parlamentarna kompromisna politika, ki ne sme nobene stranke kompromitirati ali ji prizadeti škode. Odločilne osebe nemških strank so glede pogajanj vlade informirani. Medtem pa sta Klofač in Fressl začela na Češkem strastno hujskati proti mladočeški stranki ter prirejati šode. Menda si vendar ne domišljata, da sta le onadva poklicana voditi in pomagati do zmage narodu Čehov!

Macedonci v Bulgariji.

Osrednji macedonski odbor je sklical za 31. t. m. v Sredec izredni občni zbor vseh pokrajinskih odborov. Kako tesno je zvezana Bulgarija z Macedonci ter z vsemi dogodki v Macedoniji, dokazuje najboljša statistika. Po zadnjem ljudskem štetju ima Bulgarija okoli 3.580.000 prebivalcev. Od l. 1890 se je prebivalstvo pomnožilo za približno 600.000 oseb. Prirastek je prišel po veliki večini iz Macedonije in iz okraja Adrianopol. Priseljenci so prišli večinoma

brez kapitala, ker so rokodelci, obrtniki ali pa izobraženci brez služb. Vsi ti delajo Bulgarom hudo konkurenco. V Sredecu se je tekom kratkih let naselilo 20.000 Macedoncev, v Plovdivu 8000 in razmerno skoraj toliko v vsakem drugem bulgarskem mestu. Tretjina bulgarskih častnikov je Macedoncev. Med 8600 učitelji je 2300 Macedoncev, med 38.000 uradniki je okoli 15.000 Macedoncev. Med 8 metropolitih so 4 Macedonci in med 3412 popov jih je 1262 macedonskih. Skratka, Macedoncev je v vseh stanovih na izobilje. Vsako leto prihaja 2—300 izsolanih Macedoncev v Bulgarijo. Zato pa je učenega proletarijata v Bulgariji mnogo. Za Bulgare torej macedonsko vprašanje ni več samo politično nego tudi gospodarsko, socialno. Naval Macedoncev, ki v domovini vsled razmer nočejo živeti, postaja za Bulgare nevarna. Zato pa Bulgari nujno zahtevajo reform za Macedonijo, da se iznebijo prisiljenecv in strašne konkurence. Ako bukne v Macedoniji ustanek, pohiti veliko število sedaj bulgarskih vojakov, uradnikov, učiteljev, delavcev i. dr. domovini na pomoč. Tako pa bo Bulgarija zapletena v boj za Macedonijo. Reforme morejo edine rešiti Balkan pred hudo vojno.

Vojna v Južni Afriki.

Mirovna pogajanja so se vendarle res vršila. Kitchener in Botha sta se sešla 27. febr. v Middelburgu ter sta sklenila premirje za 7 dni. 8. t. m. pa sta prišla skupaj na Gun Hillu (topovem hribu) pri Pretoriji. Botha je prišel sam, Kitchener pa s svojim tajnikom. Uspeh pogajanj ni znan, a baje bode Botha kapituliral. „Daily Chronicle“ trdi, da je kapituliral že včeraj. Kolik pomen bo imela kapitulacija Bothe, se pokaže šele potem ko se izvedo pogoji kapitulacije. Ako odlože z Botho tudi vsi ostali burški vodje orožje, potem bo vojne konec; če pa kapitulira Botha sam, potem bo imela njegova kapitulacija samo tolik pomen, kakor kapitulacija generala Cronjea. Vsekako ima Anglija naj

LISTEK.

Zmagovalec.

(Po premieri „Smradu mrhovine“ in „Lažnjivcev“.)

Spisal F. pl. O.

Danes je bil velik večer za stalno literarno omizje v „Central-Bari“. Miza je bila svečano pogrnjena. V vitkih vazah so stale vitke cvetke. Na vsaki brisalki je ležala bledodehteča orhideja. Namizne karte so bile bledovioličaste. Dva stola pa sta bila ovenčana: lovor in vmes trudne teje!

Dva tovariša literarnega omizja sta bila danes „vpriporjena“ prvokrat.

Neki gospod, čegar kravata skoraj ni imela konca, je sedel tu že od osme ure ter razdeljeval prostore. Sem ter tja je zapisal, medlo se nasmiha, na mizni prt „duševen blisk“; sem ter tja pa je pil tudi whiskey-cocktail. Po deseti uri se je pridružil temu gospodu brez perila drug gospod, kateremu se je videlo, da je prišel iz gledališča, kajti na njegovem klobuku je tičala še pozabljena garderobna številka.

„No, kako je bilo?“ je vprašal prvi. „Strašno! Velikanski uspeh! Ubogi Reginald! Neliteraren je prav do kosti! Pa saj sem mu dejal vedno! Mislim, lopovi ploskajo še sedaj!“

Tedaj sta vzela cvetličje z enega obeh

stolov in ovenčala drugaga dvakratno. Potem sta čakala. Oni, ki je prišel prvi, si je vzel sherry-flipa. Polagoma jih je došlo več, katerim vsem se je videlo, da spadajo skupaj, dasiravno so si bili med seboj jako nepodobni. Vsakdo je imel na sebi nekaj, kar je jasno izražalo, kako zaničuje „filistra omike“: gamaše brez gumbov, transcendentno kravato, že trikrat obrnjene manšete, baršunaste našive na dolgi, črni dekadentovski suknji, demonstrativen telovnik iz atlasa ali počene črevlje. Več jih je bilo pod nosom docela obrtitih; nekateri pa so imeli okoli srajčnega zavrtnika in v okolici ušes črnosive sence, ki so delale plemenitoblede obraze še plemenitobledeješe. Eden je bil „pikfin“ ter je imel na svojem elegantnem fraku kakor krožnik veliko gardenijo; ta je smel navadno plačati sekt. Nosil je celo lakaste črevlje.

Ob polenajstih je prišel nov oddelek in v njegovi sredi mlad človek, kateremu so viseli črni lasje prav do nosu, in ki je bil še bledejši, kakor drugi. Imel je črn cow boy-klobuk s čudovitimi krajci. Prijatelji so ga obsuli. Nekdo pa je zakričal:

„Slava zmagovalcu!“

„Slava zmagovalcu!“ so odmevali drugi.

Bledoličnik se je zgrudil v ovenčani stol, ne da bi bil vprašal, čegav je, in potem je dejal trudno, z lahkim gališkim naglasom:

„Prosim, sekta! Toda hitro!“

Natočili so mu, in z lepo kretnjo je srkal iz vitke stebelaste čaše. Sicer pa se je zval Edvard Neuenstern.

„Ali si bil zadovoljen?“ je vprašal nekdo. V „eskluzivnem gledališču“ so bili namreč tega večera igrali prvič Neuensternovo mnogorazpravljeno delo „Smrad mrhovine, dramatičen simbol v petih kupih.“

„Čudovito! Imenitno! Bolj, kakor sem pričakoval!“ je dejal Edvard tedaj, ko mu je pommery zbudil nekoliko življenjske duhove. „Po prvem dejanju — „kupu“, sem hotel reči, so v zadregi molčali. Po drugem kupu so se režali. Bedasto, butasto, živinsko, banavskoneumno so se režali! Nato je prišel ponočni prizor v anatomiji, ko mladi doktor s hčerjo sluge v anatomiji popiva na secirski mizi, na tisti secirski mizi, na kateri leži truplo njegove zapuščene ljubice. Z mrtvaškim prtom, ki jo pokriva, si hoče doktor obrisati kupico — —“

„Kako fino!“ je pripomnil oni, ki je imel baršunaste našive.

„— tedaj zagleda svojo žrtev, nakrat zblazni, ji iztrga arce iz prsi ter začne plesati. — Zastor je padel. Ali mislite, da je idiote zadela živčna kap, da jih je obliha kurja polt, da so krčevito jokali ali kaj takega? Smejali so se, tulili so! Rjovelji so! „Mjav“ so kričali!“

„Nnne-vrjetno!“ je šepetal oni, ki je imel trikrat obrnjene manšete.

„Četrty kup“ — je nadaljeval poet, položivši si na krožnik velik kos kakor jutranja zarja rožnatega lososa v hollandaisi, ki je bila blede kakor slonova kost — „četrty kup smatram za najboljši v igri. Kako se zaletava junak v gumi-celici z glavo ob steno ter jeclja štirinajst minut samo: „Lala-tat lolo toto!“ — to bi moralo delovati! Ko pa je padel zastor, je potegnil nekdo iz žepa ključ ter zažvižgal. Drugi so žvižgali z njim na piščalkah, z dvema prstoma in na plehnatih nakončnikih za svinčnike. Bilo je velikansko! Toda to še ni bilo nič proti zaključku dejanja. Pety kup, kakor veste, se vrši v jetniščnici; junaka so sodni zdravniki spoznali za duševno zdravega, zato je bil obsojen radi oskrunjenja mrtveca. Pridigar kaznilnice — morda poreče, da sem se spomnil Strindberga! — ali to so le zunanosti — pridigar pride in prigovarja kaznjencu ljubeznivo. Ta obljubi duhovniku, da postane katolik, ali ko zapusti kapelan jetniščnico, se obesi junak na svojih hlačnikih, izpregovorivši svojo zadnjo besedo: „Preneumno!“ — In sedaj občinstvo: kričanje, smejanje, tuljenje, trobentaže, piskanje, cepetanje! Peklenski spektakel! Stopim na oder — hrupse podesetori! Pokazal sem jezik! Ometavali so me s trdimi stvarmi! Metal sem nazaj in — vrgli se me vùn!“ (Konec prih.)

več povoda, da stavi najmilejše mirovne pogoje. Dopisnik španskega lista „Heraldo“ poroča, da je govoril z angleškim generalom, ki mu je naslikal položaj v Južni Afriki takole: Vojno v Južni Afriki podpirajo tisoči kapkolonistov. Kmetje zalagajo Bure z živili. Angleži so zapustili kraje ter pribežali v utrjene angleške garnizije. Buri so gospodarji dežele. Nalezljive bolezni decimirajo angleško armado. Število bolnikov po hospitalih znaša nad 20 000 oseb. Vojna more trajati še nekaj let ter naloziti Angliji ogromnih stroškov, a uspeh bo končno prav dvomljiv. Iz zahodnjega Transvaala javljajo, da se je Delareyu naskok na Lichtenburg izjalovil. Buri so izgubili generala Cellierja, dva častnika in 14 mož, ki so bili ubiti ter 20 ranjencev. V angleških izgubah pa Kitchener molči, kar je sumljivo. Glede D e w e t a se poroča zopet, da maršira proti severozahodu ter je sedaj zahodno Kronstadta.

Dopisi.

Z Glinc, 11. marca. (Javno predavanje.) Res hvalevreden je namen viškoglinške čitalnice, da se prirede javna predavanja, potom katerih bi imeli širši sloji priliko, poučiti se o najaktualnejših vprašanjih, ki so v prvi vrsti potrebna manj izobraženim, zlasti delavcem, kmetom in rokodelcem. Prvotni namen čitalnic: vzbuditi v ljudstvu narodno idejo in cenitev svojega materinega jezika s prirejanjem veselic, deklamacij, koncertov in dramatičnih predstav, ni več — zlasti pri kranjskih Slovencih — tako potreben, in je več ali manj izgubil svoj pomen. Pojavila se je v ljudstvu bolj kričeča potreba: želja po izobrazbi in pouku, ki je dandanes več ali manj za vsacega tudi eksistenčno vprašanje. Kako lepa je torej naloga naših čitalnic in bralnih društev, ako potom predavanj, nudijo prostemu ljudstvu duševne hrane, in gotovo jim bo to ljudstvo hvaležno. Ne pustimo našega dobrega naroda v duševni temi, kjer ga gotovi krogi hočejo obdržati. prižgimo mu luč prosvete in izobrazbe, da bo začel samostojno in svobodno misliti.

Z večerajšnjim javnim predavanjem je pričela viškoglinška čitalnica ciklus predavanj, ki se bodo v postu vsako nedeljo vršila. Vkljub skrajno neugodnemu vremenu zbralo se je v Traunovem salonu jako lepo število poslušalcev vseh stanov, ponajveč delavcev in kmetov. Čitalnični predsednik, g. nadučitelj Marn je poslušalce pozdravil s priročnim: Dobro došli in dal besedo tajniku g. Kristanu, ki je razložil pomen in namen javnih predavanj, kako so se ta začela in kake uspehe imajo že drugje. Povdarjal je potrebo za vsacega človeka, da se pouči o vsem, kar mu je nejasno in s čimur v dotiko pride, ne da bi vedel, kje je izvir in kaj je vzrok. Razložil je zlasti važnost teh predavanj, katere priredi čitalnica, namreč o izobrazbi, alkoholizmu, domovinski pravici in vzgoji, ki imajo posebno za družinskega očeta velik pomen. Potem je gosp. Karol Schweiger predaval o izobrazbi. V poljudnih, najpriprostejšemu človeku umljivih besedah je gosp. predavatelj najprej pojasnil pojem izobrazbe, kaj je to in kdo je izobražen. Povedal je o splošni in strokovni izobrazbi, da je prva potrebna res izobraženemu človeku, druga pa zlasti posameznim stanovom, kakor trgovcu, rokodelcu in tudi kmetovalcu. Za vse te je strokovna izobrazba tudi materialnega pomena, s katero si svoje blagostanje utrdijo. Dalje je prešel na politično in narodno gospodarstveno izobrazbo. Politična izobrazba je dandanes za vsacega državljana neobhodno potrebna, bodisi za delavca, bodisi največjega izobraženca. Politične izobrazbe pa še nima oni, ki čita liste samo jedne stranke. Čitati se morajo listi vseh strank, in če mogoče, več narodov, iz tega si šele more človek ustvariti svoje politično prepričanje in samostojno naziranje o politiki. Ko bodo ljudje imeli res lastno prepričanje, bodo tudi samostojno volili, ne da bi se dali gnati kot čreda ovac na voliše. Gosp. predavatelj je pojasnil dalje, na kak način se doseže izobrazba v obče, kako se pri drugih narodih učeni in za izobrazbo prostega ljudstva vneti možje trudijo poučiti ljudstvo. Koliko so v tem oziru drugi narodi še pred nami, zlasti severne dežele, in celo „barbarska“ Rusija. Mi Slovenci pa še potrebnih sol nimamo, pomanjkujejo nam

zlasti strokovne in trgovske šole, glede izobrazbe smo zaostali, in valed tega smo zaostali tudi v blagostanju, čemur se ni čuditi. Nam Slovincem je torej življenska potreba več izobrazbe, poučujmo se, kjer se nam nudi prilika, in za prosto ljudstvo je najlepša prilika: obisk javnih predavanj, v čemur so nas res že skoro vsi drugi narodi prekosili. Zato priporoča govornik predavanja čitalnici, katerim je njegov govor le takorekoč uvod, da se je pojasnila njih važnost in pomen.

Gospoda govornika je z največjo pazljivostjo vse poslušalo, in njegov govor glasno odobravalo. G. čitalnični predsednik je gotovo vsem iz srca govoril, ko se mu je zahvalil za njegovo poučno predavanje. Lahko rečemo, da se je že prvo predavanje priljubilo poslušalcem in se v nedeljo sme pričakovati še večjega obiska, ko bode g. dr. Iv. Robida predaval o alkoholizmu.

M.

Iz Dolenje vasi, 11. marca. Ker so nastala neopozumljenja glede dopisa „Iz Dolenje vasi“ v št. 48. „Slovenskega Naroda“, bodi pojasnjeno, da se tisti dopis ne nanaša na soprogo g. Naceta Merharja, ki sploh ni bila imenovana ne direktno niti indirektno.

Koncert „Glasbene Matice“.

Z izredno bogatim in zares zanimivim vsporedom se je vršil v soboto večer drugi redni koncert naše „Glasbene Matice“, ki je pod vodstvom svojega vzornega koncertnega mojstra zopet doprinesla sijajen dokaz, da se je v njej goji umetna glasba z vsega priznanja vredno resnostjo in natančnostjo. Temu je bila dokaz vsaka posamezna točka obsežnega, skoro preraznovrstnega, a izbranega vsporeda. Največje zanimanje občinstva je vzbujala mlada virtuozinja na harfi, gospa Klička-Nebeska, ki je občinstvo kar očarala s svojo zares dovršeno igro na instrumentu, katerega je tako redko čuti sploh v koncertni dvorani, še manj pa v taki popolnosti. Gospa je svirala razne točke programa tako mojstrski, da ji občinstvo ni nehalo opetovano izražati svojega občudovalnega priznanja. Gromki nižji zvoki so se vrstili s prelepimi nežnimi arpežiji v najvišjih legah v čudovito harmonijo in je morala gospa dodati na splošno željo še jedno točko, parafrazo češke narodne pesni „Ach neny tu“. Gospe Klički je bil poleg burnega aplavza poklonjen tudi lep šopek cvetic — Naše opere prvi tenorist, gosp. Olszewski se je pokazal prav spretnega interpreta pesni tudi v koncertni dvorani. Prilika nam je bila seznaniti se s tremi manjšimi skladbami, v katerih je mladi skladatelj dr. Gajmir Krek prav srečno izrazil v muzikalni obliki besede, žal, prezgodaj preminulega Ketteja. Prvi dve, „Misti“ in „Zaprta sonje okna“, sta bolj tožnega, besedam primerne značaja, tretja „Jaz nimam več palm“ pa je šegavo-nagajivega veselejšega značaja in se je vsled svoje melodičnosti še posebno dopadla. Na vsak način smemo reči, da smo spoznali v dru. Kreku velenadarjega, modernega skladatelja, od katerega smemo pričakovati, da nam bode obogatil polje naše glasbene literature še z marsikatero bujno cvetko svoje muze. G. Olszewski je dobil za svoje lepo petje mnogo aplavza in lorvorjev venec. „Glasbene Matice“ zbora, moški in mešani, sta nam pod vodstvom g. Hubada pela dva, sicer že znana zbora iz Wagnerjevoga „Tannhäuserja“, ki pa sta vzlic temu, ali bolje rečeno, morda ravno zaradi tega naredila najglobljejši utisek. Krasni zbor romarjev je po našem mnenju dosegel vrhunec umetniške dovršenosti, kontrast mej naraščajočim spevom iz daljave dohajajočih romarjev v mogočni, krepki fortissimo se razvijajoč in zopet polagoma pojemajoč in v najnežnejšem pianissimo se izgubljač, nam je pokazal, kaj se da doseči glede dinamične dovršenosti tudi z veliko maso zbora, če jo vodi krepka, umetniška moč, kakor jo razvija koncertni mojster g. prof. Hubad. Tudi veliki mešani zbor iz „Tannhäuserja“ se je odlikoval po skrbno izdelanem prednašanju. Po obeh zborih je donelo glasno priznanje pevckam in pevckem, posebno pa njih izbornemu mojstru in vodji. Moški zbor je zapel še veliko in jako efektno Zajčovo glasbeno aliko „Dolazak Hrvata“ s spremljevanjem orkestra prav krepko in izrazovito. Tenor-solo je pel lepo g. Olszewski bariton solo snani starosta naših diletantov-

solistov gosp. P. Cihar, bas solo pa gosp. Dečman. Vsi trije solisti so prav dobro izvršili svoje naloge, posebno gosp. Dečmana mehki, simpatični bas je naredil najboljši utis in bi le želeli, da se mu da večkrat prilika, pokazati se.

Orkester vojaške godbe, pomnožen z nekaterimi profesorji „Glasbene Matice“ in diletanti, je poleg spremljevanja že omenjenih točk, v katerih je participiral na izbornem izvanju, nastopil še samostojno v dveh točkah. Mojstra Dvofaka ouvertura „Carneval“ je duhovita in originalna skladba, o kateri nam pač ni treba obširneje govoriti, ime skladatelja pove dovolj. Tem častnej se sme imenovati lep uspeh, ki ga je po takem delu dosegel mladi, domači skladatelj g. Lajovic, gojenec dunajskega konservatorija, s svojim prvencem „Adagio“ za veliki orkester. V tem delu, katero smemo šteti mej najbolj resno izdelana instrumentalna dela, kar jih premore skromna naša domača glasbena literatura, se kaže lepa nadarjenost, a tudi že precejšnja izurjenost v instrumentaciji in znanje orkestralnih efektov. Občinstvo je vsprejelo kompozicijo mladega domačina prav prijazno in ga pozvalo dvakrat na oder.

Koncert je bil izborno obiskan in so ga počastili s posetom ekselencen baron Hein, z njim gg. dvorni svetnik dr. prof. Schaffgotsch in vladni tajnik Haas, več gg. častnikov in odličnih narodnih dostojanstvenikov. Največja zasluga na res umetniškem uspehu zborovih in orkestralnih točk gre železni eneržiji koncertnega mojstra gosp. prof. Hubada, ki ve vzdržati ta dva važna koncertna faktorja na oni višini dovršenosti, na katero sta se povzdignila pod njegovim zavednim in le umetnost prod očmi imejočim krepkim vodstvom. Najlepše priznanje za to plemenito stremljenje je bil ogromen obisk koncerta, katerega so vsi navzoči zapustili z zavestjo, da se jim je nudil resničen umetniški užitek.

J. N.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 12. marca.

— Šusteršičev shod v „Katoliškem domu“. „Slovenec“ je vabil na to shod samo krščanske socialiste. S tem je bilo že povedano, da drugim ljudem vstop ne bo dovoljen in, kakor čujemo, je bilo v „Katoliškem domu“ jako dobro preiskrbljivo za kontroliranje udeležnikov. V sled tega nismo bili v položaju poslati na shod svojega posebnega poročevalca. Od nekaterih objektivnih udeležnikov nedeljskega shoda smo izvedeli, da je „Slovenec“ poročilo o govorih dra. Šusteršiča in dra. Kreka še dosti resnično, samo ublažili so ta govora kolikor je bilo mogoče. „Slovenec“ je serviral svojim čitateljem nekako limonado, mej tem, ko sta Šusteršič in Krek na shodu točila pravo hudičevo olje, zakaj govorila sta oba tako strastno in divje, da se jima je vse čudilo; govorila sta tako, kakor govore klerikalci vedno, kadar jim je zagovarjati — slabo stvar. Šusteršič se je bavil poglavitno s potresnim posojilom, kar je družega dodal, je brez pomena. V poglavju o potresnem posojilu pa je Šusteršič podal pravi umotvor katoliške rabulističke. Prevačal in zavijal je stvari, kar se je dalo, in da doseže večji uspeh, je celo nastopil v ulogi Ribničana: „Nekaj vajm — pa ne povajm.“ No, odgovor ne ostane, o tem je dr. Šusteršič lahko prepričan, dasi je vse javno mnenje že davno spoznalo, kako nevreden humbug uganja dr. Šusteršič glede potresnega posojila in kako frivolno se igra z življenskim vprašanjem za Ljubljano. V „Slovenčevem“ poročilu o Šusteršičevem in Krekovem govoru je sicer še marsikaj, kar takorekoč izziva odgovor, ali te stvari deloma niso aktualne ali pa so samo slabi dovtipi, kakor Šusteršičevo zatrdilo, da on na svojo pest ne sme zapustiti ljudstva (!!) ali pa Krekova logika, da smo zategadelj nedosledni, ker slabo pišemo o duhovnikih (da pišemo tako le o slabih duhovnikih, tega poštenjak Krek ni povedal) pa vendar ne plijemo duhovnikom na ostri obraz! Zoper take bedarije vendar ne gre, da bi se polemiziralo v resnem listu.

— Za družbo sv. Cirila in Metoda. Rodoljubno slovensko ženstvo je najboljša opora naši prevašni šolski družbi sv. Cirila in Metoda. Kadar je družba v zadregi se

zateče k slovenskemu ženstvu, in vsak tak apel ima vedno povoljen odziv. V raznih mestih in trgih se delajo zdaj priprave za to, da se družbi sv. Cirila in Metoda prikoči na pomoč. O pripravah zunaj Ljubljane nismo natančno informirani in torej ne moremo ničesar poročati. Znano nam je pa, kako živahno se pripravljajo ljubljanske dame za veselico, ki jo prirede združene ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda na belo nedeljo dne 14. aprila. Lahko se reče: Vse je na delu, vse ubiga, da se ustvari kaj novega, kaj zanimivega, kaj takega, kar bo mikalo vse občinstvo, kar bo ljudi kar trumoma pripeljalo na to veselico. Zdj seveda še ni čas, da se povedo posamičnosti, saj še ni gotovo, kateri projekti se izvrše in kateri projekti se opuste. Ali že to živahno pripravljanje svedoči, kako intenzivno je zanimanje rodoljubnih dam za to veselico, ki se bo vršila v Sokolovi telovadnici v „Narodnem domu“, a to zanimanje in pripravljanje je porok, da se občinstvo ne veseli zaman te slavnosti.

— Zadoščenje poslancu Spinčiču.

„Narodni List“ poroča, da je cesar te dni podpisal dekret, s katerim se posl. Spinčiču dajejo vse one pravice, katere bi bil imel, da je bil dosedaj v profesorski službi. To zadoščenje Spinčiča je ob jednem pljuska za tistega barona, ki se je z mesta cesarskega namestnika umaknil na sinekuro v avstrijskem Lloyd.

— „Slovenec“ plonka. V listku

„Slovenčevem“ čitamo pod zaglavjem: Bombonel lovec panterjev, priobčil Gašpar Majar — sledeče: „Prvi lovski poskus Bombonela na pantra ni bil posebno srečen. Neki star Arabec mu je bil pokazal goščavo“ Na strani 72 „Mariannhill-Kalender“ pod zaglavjem: „Bombonel, der Pantherjäger“ pa se glasi takole: „Der erste Versuch Bombonnels mit der Pantherjagd war nich besonders glücklich. Ein alter Araber hatte ihm ein Dickicht gezeigt . . .“ In dalje: „Ein brennender und stinkender Athem haucht mich aus seinem Rachen an; ich packe nochmals seinen Hals, der so stark und hart ist wie ein Baumstamm . . .“ „Slovenec“ pa pravi: „Gorečo, smrdljivo sapo diha v me iz svojega žrela. Še enkrat ga zgrabim za vrat, ki je bil tako močan in trd kakor drevesno deblo . . .“ Torej preplonkano od konca do kraja!

— „Slovenski Gospodar“. Jutri v sredo bo v Mariboru obravnava proti bivšemu uredniku „Slovenskega Gospodarja“ Avgustu Janši. Kakor čujemo, ntegnejo pri tej obravnavi pti jako zanimive reči na dan.

— Benefica gđ. Carneri. Zasluzna in občečislana primadona slovenske opere, gđ. Carneri, ima danes svojo benefično predstavo. Pri tej predstavi nastopi prvič v tej operi „Ples v maskah“. Zajedno z njo nastopi v ulogi paska gđ. Vopalka kot gost. Da ne bo nesporazumljen, opozarjamo, da abonirani sedeži veljajo tudi za današnje predstavo.

— Prešernov sonetni venec je začel izhajati v nemškem prevodu gosp. prof. A. Funtka v „Laib. Ztg.“ (št. 58.) Kakor vsi Funtkovi prevodi, odlikuje se tudi ta z vestnostjo, gladkočo in krasnim jezikom. Bila bi škoda, ako ostane ta prevod le v predalih dnevnika!

— I. društvo hišnih posestnikov v Ljubljani razposlalo je ravnokar vsem drž. poslancem spomenico o gospodarskem položaju hišnega posestva, trgovcev in obrtnikov v Ljubljani s posebnim ozirom na državno potresno posojilo leta 1895. s prošnjo, da blagovoli pri glasovanju o podelitvi olajšav glede vračanja državnega potresnega posojila uvaževati navedene momente, ter glasovati za najizdatnejše olajšave. Spomenico sestavil je predsednik dr. V. Gregorič, in ker stoji na temeljiti statistiki, bo gotovo podpirala izdatno akcijo naših državnih poslancev.

— „Slovenska šolska Matica“. Vplačalo je 540 rednih in 7 ustanovnih članov 2340 K; stroškov je bilo 103 06 K; torej ostane v blagajnici 2236 94 K. Razen prejšnjih je oglašenih še 108 društvnikov, ki so letnino še na dolgu. Za l. 1901 izda društvo dve knjigi, ki izideta proti koncu leta, in sicer: 1. „Pedagogični letopis“, najmanj 10 tiskanih pol obsežen. V njem se priobčijo poročila o posameznih predmetih, statistika slovenskih sol, teme in teze konferenčnih in društvenih referatov, pouk o

prvi pomoči pri nezgodah z ilustracijami in druge razprave; zadnja publikacija se bo kot ponatis tudi posebej prodajala. 2. Knjiga za realije, 1. del: Zgodovina. Spisal prof. Josip Apih. Tudi ta knjiga bo obsegala najmanj 10 tiskanih pol. Določijo, oziroma nasvetujejo se poročevalci za latinščino in grščino, za matematiko, stenografijo, filozofijo, lepomisje in ženska ročna dela. Znanprej izda društvo: Letopis, knjige za realije 2. del: Zemljepis, didaktiko in morda še kaj drugega. Ker ima „Šolska Matica“ poleg izdavanja knjig tudi to nalogo, da prireja po različnih krajih javna predavanja in temeljne razgovore o teoretičnih in praktičnih pedagoških vprašanjih, zato se je sklenilo, da bodo ljubljanski odborniki po možnosti skrbeli za predavanja na Kranjskem zlasti v Ljubljani, mariborski na Štajerskem in goriški na Primorskem.

— Občni zbor „Slovenskega planinskega društva“ vršil se bo v petek, dne 15. t. m. ob 8. uri zvečer v restavraciji „Narodnega doma“ z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Poročilo pregledovalcev računov. 5. Volitev jednega odbornika. 6. Imenovanje častnih članov. 7. Predlog o spremembi pravil. 8. Služajnosti. Želeti bi bilo, da bi se člani „Slovenskega planinskega društva“ tega občnega zbora v obilnem številu udeležili.

— Občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda za Škofjo Loko in okolico se vrši v četrtek dne 14. t. m. ob 6. uri popoldan v mestni hiši. Ker že enkrat sklicani občni zbor ni bil sklepčen, in odbor ni polnoštevilen, so vsi udje vabljeni, da se zanesljivo udeležijo.

— Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Radovljico in okolico priredita svoj redni občni zbor na dan 18. t. m. v gostilni g. Hirschmana s sledečim vsporedom: Nagovor načelnika moške podružnice. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo, oziroma tajnice in blagajnice Volitev odborov. Volitev zastopnikov in zastopnic pri glavni skupščini. Posamični navsveti; po občnem zboru petje in godba.

— Nenavadna naravna prikazen se je videla dne 10. in 11. t. m. v raznih krajih na Kranjskem in tudi na Goriškem. Prejeli smo naslednja poročila: Iz Kropice 11. t. m.: V nedeljo popoldne okoli 4. ure, t. j. 10. t. m. je padel v Kropi, v Jelovici in tudi drugod rumenkasto-rjav sneg. Padlo je tacega rumena 3 cm. Pod povečevalnim steklom (posušen) se opazi iste barve prah (pesek) Snežnica je rujava, kakor bi tekla po ilovici. Ali je v Afriški Sahari puščavi veter „široko“ vzdignil pesek in ga sem pripihal, da je s snegom na tla padel? Zanimivo bi bilo, če bi se vedelo, kako daleč na široko je padel tak sneg. — Iz Št. Lenarta pri Škofji Loki 11. t. m.: V nedeljo popoldne proti 4. uri začelo se snežiti. Snežinke bile so popolnoma rumeno rudeče, prav tako izgleda sedaj vsa snežena odeja. Ljudje ne pomnijo tacega pojava. Kaj je vzrok, bi morda učenjaki lahko razsodili, a ljudska bistroumnost je našla vzrok, da je prišla megla iz rudečega morja, in od tod taka barva snegu in dežju!! Vse kakor se pa morajo vršiti v zračnih višavah prave revolucije. V petek ponoči se je bliskalo. Včeraj rudečkast sneg, danes ob 10. uri pa se je čul grom na južni strani. Kaj neki oče Falb meni o tem? — Iz Tržiča 11. t. m.: Rumenkast sneg je padel v ponedeljek zjutraj v Tržiču in okolici za 1 cm debelo. Tej naravni prikazni se je vse čudilo. Tercijalke so začele s strahom pripovedovati, da so to najbrž znamenja sodnega dnevu. — Iz Ajdovščine: V ponedeljek 11. t. m. zjutraj jelo je pri nas deževati. Padel je prav rumen dež, barve take kot ilovica, in je prinašal seboj tudi zemljo. Res nekaj čudovitega. Na gori Dol. Otlica padel je ravno take barve sneg v začudenje vsega ljudstva. Seveda si ljudje iz te prikazni vse mogoče reči razlagajo, in sklepajo o slabi prihodnosti, slabi letini itd. Po mnenju g. nunčka iz Sturij bodo tej prikazni gotovo liberalci vzrok in razvijal bo iz tega dogodka največjo politiko raz lege, seveda v krivdo liberalcev! Bog mu „žegnaj“ malco. — Iz Hotederšice 11. t. m.: V noči med 10. in 11. t. m. padel je v vasi Hotederšici (na Notranjskem) in daleč po okolici 3 cm. debel sneg blede rudeče barve. Zjutraj ob 8. uri, 11. t. m. bilo je nebo iste barve, zato se ni tako hitro opazila barva nove

snežene odeje. Ko je kasneje začelo deževati, je vsakdo lahko opazil novo prikazen. Plast blede rudeče barvanega snega se je močno razločila od plasti spodaj ležečega snega navadne snežene barve, ako se je sneg razkopal. Barvani sneg je ležal kljub dežju še celi dan potem. — Tudi v Italiji je 10. t. m. padel krvav in blaten dež. V Palermu so imeli temnorudeče nebo. Vse mesto se je videlo rudeče. Opoludne pa je padel rudeč dež. Kaplje so bile slične krvi. V Neapolju pa so imeli blaten dež in ob 5. uri popoldne fatomorgano. Nebo je bilo temnorudeče.

— Članom deželnega šolskega sveta istrskega je imenovan monsignor Vinko Zamlić, župnik v Voloskem.

— Umor. Pri postaji Zabrovič na progi Kanfanar Pulj našli so ljudje v noči od nedelje na ponedeljek železničarja Ravnika mrtvega. Sodna komisija, ki je prišla na lice mesta, je dognala, da se je zgodil umor. Ravnik je namreč zaboden v srce, in je vsled tega umrl. Morilec še ni znan.

— Glad in mraz . . . V Rečici pri Bledu so našli te dni 40 let starega slaboumnega Ivana Zemljo mrtvega. Siromak je umrl vsled lakote in mraza.

— Nova orožniška postaja. S 1. majem t. l. ustanovi se v Št. Janžu na Dolenskem nova orožniška postaja.

— Porotne obravnave. Včeraj vršila se je pri tukajšnjem porotnem sodišču obravnava proti 64 let staremu vžitkarju Florjanu Berniku in 52 let stari posestnici Mariji Bernik od Sv. Barbare zaradi hudodelstva goljufije. Dne 7. oktobra 1899. ponesrečil se je posestnik Janez Florjančič iz Spodnje Brezovice in zapustil, kakor to dokazujejo zapuščinski spisi, lepo urejeno premoženje. Pri zapuščinski razpravi prišel je v poštev le dolg pr. 1000 gl. pri mestni hranilnici ljubljanski, in pa pogrebni troški. Ko je bila razprava že odobrena, pa je prišla vloga obdolženca Bernika z naznanitvijo posojilne terjatve v znesku 1000 K s 5% obrestmi, katere je baje ranjkemu posodil leta 1896. Dediči so to terjatev zanikali in obdolženec je bil nakazan na pravdno pot. Pravda, katero je obdolženec potem res pričel, pa je dognala jasno, da je hotel storiti očitno goljufijo, ki se mu le vsled pazljivosti dedičev, in njih zastopnika ni posrečila. Porotniki so vprašanje glede krivde pri Florjanu Berniku potrdili, pri Mariji Bernik pa zanikali, vsled česar je bil Fl. Bernik obsojen na 18 mesecev težke ječe, Marija Bernik pa je bila od obtožbe oproščena. — S to razpravo je bilo prvo letošnje porotno zasedanje zaključeno.

— Koliko Ljubljana na leto potrebuje. Po uradnem izkazu se je leta 1900 v mesto Ljubljano vpeljala dachu podvrženega blaga: 689 hkt. ruma, rozolje in likerjev; 762 hkt. spirita, 862 hkt. žganja; 18295 hkt. vina; 5184 hkt. vinskega mošta, 112 hkt. sadnega mošta; 19715 hkt. piva; 1490 hkt. kisa; 4255 volov, krav in telet čez 1 leto starih; 9097 telet; 3097 ovac, koštrunov, ovnov in kozlov, 3600 jaget, kozličev in prasičev pod 5 klgr.; 381 prasičev od 5 do 19 $\frac{1}{2}$ klgr. 7534 prašičev čez 19 $\frac{1}{2}$ klgr.; 1085 met. stot. svezega, prekajenega in suhega mesa, klobas salam; 10469 gosi, puranov in kapunov; 33365 parov kokošij, pišet in golobov; 465 srn in divjih koz; 2297 zajcev, 720 klgr. razsekane in črne divjačine; 425 fazanov, divjih petelinov in divjih kokošij; 534 gozdnih jerebic, kotornov, divjih gosij, divjih rac, gozdnih ključačev, jerebic in divjih golobov, 146 met. stot. rib in školk iz morja, rek in potokov, ribjih iker, sardin in sardel; 145 met. stot. klinov, navadnih morskih rib, slanikov, polenovk, rakov, polžev, ostrig in žab; 1800 met. stot. riža; 56972 met. stot. moke vsake vrste, pšena, skrobe, slakarije, malege in prepečenega kruha; 9501 met. stot. ovas v zrni; 29049 met. stot. otrobov, sena in slame; 754 met. stot. zeljave, zelenega graha, boba in kumar; 8858 met. stot. zvezega sadja in vseh užitnih jagod; 757 met. stot. masla, stearina in stearinove kisline, lojenih in stearinovih sveč; 152 met. stot. loja, elaina, masti od kostij in parkljev; 564 met. stot. svinjske masti in slanine; 822 met. stot. mila; 605 met. stot. sira; 1361260 jajc; 822 met. stot. kanopnega, lanenega in repičnega olja; 974 met. stot. oljkinjega, mandelnovega in orehovega olja; 33919 kubičn. metr.

trdih drv borovega in brinovega lesa; 6058 kub. metr. mehkih drv in butaric; 3162 met. stot. oglja; 383263 met. stot. premoga in koaksa; 367 met. stot. suhega sadja.

— Mrtvoud je zadel danes ponoči v hotelu „Stadt Wien“ nastanjenega vpokojenega c. kr. finančnega svetnika Antona Buzeka iz Kralj. Vinogradov — Praga. Pokojni je bil na potovanju in je včeraj zvečer prišel v Ljubljano, od koder se je hotel odpeljati v Italijo. Bil je star 61 let. Truplo so prenesli v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— Sam prijavil se je policiji zaradi hudodelstva motenja vere policijski zasledovani Jožef Garbajs vulgo Smetov iz Dola pri Grosupljem. Policija ga je poslala na Žabjek.

— Veliko ruto je ukradla neznana tatica Magdalena Juhandovi v Križevniških ulicah št. 6.

— Izgubljene stvari. Od Pogačarjevega trga do frančiškanske cerkve je zgubila neka kramarica torbico z 12 K. — Na Sv. Petra cesti je zgubila neka služkinja denarnico, v kateri je bilo 6 K.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Telefon števil. 99. Od 1. do 7. marca je dela iskalo 13 moških delavcev 42 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 12 moškim delavcem in 45 ženskim delavkam. Stanovanja 2 najemnika, 100 delavcem je bilo 56 odprtih služeb nakazanih in v 35 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 5 moških delavcih in 30 ženskih delavkah. Od 1. januarja do 7. marca je došlo 544 prošenj za delo in 436 deloponudeb. 883 delavcem je bilo 498 odprtih mest nakazanih in v 316 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 1 ključavničar, 1 sadni vrtnar, 1 marker, 1 kočijaž, 9 konjskih blapcev, 2 računajoči natakariji, 1 gostilniška kuharica, 2 fini kuharici, 1 orožniška kuharica, 7 deklic za vsako delo, 1 bona, 8 deklic k otrokom, 3 kuhinjske deklice, 2 dekel za kmetška dela. Službe iščejo, 2 mašinsti, 1 gozdar, 1 kletar, 1 organist, 2 hišnika. Več trgovskih prodajalk, ter vsakovrstni trgovski, gostilniški in hišni posli. Posredovanje vsakovrstnih stanovanj, prodajaln itd.

* Tolstoj izobčen iz pravoslavne cerkve. Najslavnejši ruski romanopisec, grof Tolstoj, je izobčen iz svoje cerkve. Sv. sinod je izobčenje utemeljil s trditvijo, da uči Tolstoj ustmeno in pismeno krive nauke. Tolstoj je v zadnjem času izdal več brošur o veri in državi. Baje boleha sedaj na jetrih in ledicah ter je zelo shujšal.

* Ruska gimnazija za ženske. V Orlovu, ki šteje komaj 3256 prebivalcev, imajo gimnazijo, v katero zahaja 190 kmetijskih deklic, ki seveda ne nosijo niti modra niti klobuka, nego priprosto kmetiško obleko iz domačega blaga, ovčje kožuščke in visoke suknjene črevlje. Šolnina znaša le 3 rublje na leto. Tudi svojo „mensa academico“ imajo. Dekleta se uče skoraj vse predmete gimnazije. Baje niso prav nič emancipirana, nego pametna, resna, a vendar ljubeznivo ženska!

* Bestialen roparski napad. Iz Siska poročajo, da sta pred več tedni ponoči napadla dva oborožena moža spečega posestnika Jovanovića ter zahtevala denarja. Napadenec pa ni hotel dati ničesar. Roparja sta nato zažgala postelj, žugaje mu, da ga sežgeta. A Jovanović je ostal neustrašen. Nato sta ga pekla z razbeljenim železom, a vendar ništa dobila denarja. Jovanović je bil nad štiri tedne v bolnišnici na smrt bolan in je te dni ozdravil. Med tem pa so orožniki zgrabili jednega roparja, ki se zove Štefan Sopić.

* Oporoka skopuha. 25. januarja so našli v Budimpešti 81letnega upokojenega kanclista Fr. Gjurgovića obešenega v njegovem stanovanju. Kanclist je živel beraško, obleko je nosil raztrgano ter prebival v slabi sobici, v kateri ni bilo skoraj nič pohištva. Svoj čas pa je bil odlični odvetnik v Požunu. Ker je bil oderuh, se mu je odvetništvo vzelo. Na to je postal pri trgovski zbornici v Budimpešti kanclist ter bil končno upokojen s 120 gl. na leto. Jemal je rad ostanke jedi in zahajal v najslabše beznice. V svoji sobi je imel staro postelj in dragoceno knjižnico. Sprejel pa ni nikogar. Ko pa se je spozneka januarja sgrudil na cesti od lakote, je prišla k njemu

soseda. Tej je velel, naj pokliče njegovega nečaka, realnega profesorja Szépligetija. Temu je kanclist povedal, da je izročil svojo oporoko in svoje premoženje nekemu odvetniku. Nečak, ki kanclista niti poznal ni, je odšel, misleč, da se starcu beraču meša. Črez tri dni pa se je kanclist obesil. Sodna komisija je našla v knjigah vrednostne papirje za 120 000 kron. V oporoki pa je skopuh določil za vseučilišče v Požunu 400 000 kron, ker si je premoženje pridobil v Požunu nepoštenim načinom. 100 000 kron pa je zapustil nečaku profesorju Szépligetiju. Vrednostni papirji, katere so našli v stanovanju, pa so dedščina ostalih sorodnikov kanclista.

* Posledica kuge v Indiji. Bombay ima le še 770 000 prebivalcev, t. j. 50 000 duš manj kot pred 10 leti. V Mahikanthi pa je 220 000, v Bijapore 61 000 in v Poai 74 000 manj duš kot pred 10 leti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 12. marca. V današnji seji poslanske zbornice je Berks interpeliral radi ljudskega štetja v Gradcu. Biankini je interpeliral prezidenta Vetterja, če hoče vplivati, da bo vlada odgovorila na interpelacijo dra. Ivčevića glede razpisa uradniških mest, po katerem razpisu tistih mest ne more dobiti noben Dalmatincev nego samo Nedalmatinci, tudi če ne znajo hrvatski. Zbornica razpravlja sedaj o rekrutnem zakonu. Prvi je govoril Daszynski, ki je navedel mnogo senzacionalnih slučajev o vojaških razmerah v Galiciji. Zdaj govori domobranski minister grof Welsersheimb, za njim pa pride do besede Ploj.

Dunaj 12. marca. V poslanski zbornici se zatrjuje, da bo sesija trajala do 28. marca, in da reši v tem času zakon o žganju, novelo o rentnem davku, in novelo o pristojbinah ter deklaracijo nadvojvode Franca Ferdinandanda. Ali se bo sesija nadaljevala takoj po veliki noči, ali pa bodo najprej zborovali deželni zbori, in potem šele drž. zbor, se odloči v konferenci klubovih načelnikov.

Dunaj 12. marca. Cesar je Jaworskemu podelil veliki križec Leopoldovega reda. Danes je poljski klub poslal posebno deputacijo pod vodstvom grofa Dzieduszyckiego k Jaworskemu, da mu čestita na tem odlikovanju.

Dunaj 12. marca. Češki narodni socialist Sehnal je dal svoj mandat na razpolaganje izvrševalnemu odboru narodno-socialne stranke. Storil je to vsled tega, ker je bil voljen s pogojem, da pristopi tistemu klubu, v katerem bo zbrana večina čeških poslancev, tega pogoja pa ni izpolnil.

Dunaj 12. marca. Poročila iz Solnograda, iz Gasteina in iz družih krajev do Beljaka in Trbiža naznanjajo, da je včeraj tudi tam padel rudeč sneg.

Budimpešta 12. marca. Ministrski predsednik Széll je v parlamentu prosil, naj se tekom prihodnjih dni izvoli kvotna deputacija. Iz tega se sklepa, da ima dunajska vlada zagotovilo, da bo avstrijski državni zbor redno funkcioniral.

Rim 12. marca. Visokošolci so včeraj povodom odstopa klerikalnih obč. svetovalcev priredili liberalnemu županu veliko ovacijo. Zvečer je v seji obč. sveta prišlo do hrupnih demonstracij, ki so se prenesle na ulico. Ko je naznanil župan odstop klerikalnih obč. svetovalcev, je množica začela vpiti „Dol s klerikalci“ in peti Garibaldijevo himno. Hrup je bil tolik, da se je morala seja zaključiti. Ljudstvo je potem demonstrialo po ulicah, kliče „Dol s Vatikanom“, „Živio nedotakljivi Rim“!

London 12. marca. Vladni listi pravijo, da se hoče Botha s svojo armado brezpogojno udati. Zahteval je premirja, da se dogovori z Dewetom, vendar pravijo vladni listi, da se Botha uda, tudi če Dewet s tem ni zadovoljen. Burom je baje pošla vsa municija za topove.

London 12. marca. Listi zatrjujejo, da vlada Burom pri sklepanju miru ne koncedira niti najmanjše avtonomije.

Listnica uredništva.

Gospod Jože Mihalov v V. L.: Prosimo, sporočite nam svoj naslov in naslove tistih prič, ki zamorejo dokazati, kar ste nam naznanili gledč dr. Šušteršiča.

Se dobiva povzdol
Sava's Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave,
(2622-8)

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gospod **M. Leustek**, lekarnar v Ljubljani.
Rad priznavam, da je Vaše **Condurango Malaga vino** pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedlj.
Dr. J. Polnegovič,
obč. zdravnik.
(27-10)

Umri so v Ljubljani:

Dne 8. marca: Fran Wacel, krojač, 75 let, Črevljarske ulice št. 1, ostarelost.
Dne 9. marca: Albert Löwenstein, voj. računski svetnik v pok., 74 let, Jurčičev trg št. 2, ostarelost. — Terezija Huber, gostija, 80 let, Radeckega cesta št. 20, ostarelost.
Dne 10. marca: Marija Kurnik, ključarjeva vdova 77 let, Radeckega cesta št. 2, ostarelost.
V deželni bolnici:
Dne 5. marca: Ivan Šinkovec, strežnikov sin, 6 let, škariatica. — Ivan Högl, kolar, 78 let, ostarelost.
Dne 6. marca: Anton Papež, gostač, 61 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Vilina nad morjem 506,2 m. Srednji zračni tlak 738,0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Mrazina v 24 urah
11.	9. večer	729.3	3.2 sl.	jz. zahod	oblačno	
12.	7. zjutraj	731.4	4.1 sl.	jz. zahod	pol. oblač.	11.3 mm.
	2. popol.	731.6	11.3 sr.	jz. zahod	pol. oblač.	

Srednja večerajšnja temperatura 3.0°, normale: 2.8°.

Dunajska borza

dne 12. marca 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.60
Skupni državni dolg v srebru	98.50
Avstrijska zlata rentna	118.40
Avstrijska kronska rentna 4%	98.10
Ogrska zlata rentna 4%	118.40
Ogrska kronska rentna 4%	93.45
Avstro-ogrski bančni delnice	1672
Kreditne delnice	699.75
London vista	240.30
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.45
30 mark	23.49
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	90.40
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.

Globoko ganjeni vsled mnogobrojnih dokazov odkritosrčnega sožalja o priliki prebitke izgube predrage in nenadomestljive nam soproge, oziroma matere, tete in svakinje, gospe

Ane Stojec

čutimo se dolžne, izraziti tem potom preč. duhovščini za tolažbo v bolezni in ob smrti, nadalje slav. učiteljstvu, gg. pevcom za prekrasne žalostinke v zadnji pozdrav, kakor tudi vsem drugim za obilno spremstvo k zadnjemu počitku nepozabne, najpriskrnejšo zahvalo.

Vrhnika, dne 11. marca 1901.

(536) Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za mnoge dokaze sožalja ob času bolezni, kakor tudi smrti moje ranjce soproge, oziroma hčere in matere, gospe

Ane Kos

izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so spremili mojo ranjco k večnemu počitku, kakor tudi vsem, ki so mi pisмено ali ustmeno svoje sožalje izrekli. Posebno se pa še zahvaljujem p. č. duhovščini, sl. veteranskemu in požarnemu društvu, g. pevcom za mile žalostinke in vsem darovalcem prekrasnih vencev.

V Idriji, dne 10. marca 1901.

Josip Kos
gostilničar.

(537)

Išče se

Učenc

za umetna ključavničarska in mehanična dela. (534-1)
Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“

Gostilna na račun

v mestu (538-1)
vsprejme se s 1. majem 1901.
Položi se tudi kavicija.
Ponudbe se prosi pod: A. K. št. 3
poste restante Ljubljana do 15. aprila t. l.

Gospodična

želi vstopiti v kako odvetniško pisarno. Vešča je povsem slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Nar.“
pod šifro: A. D. (535-1)

Sadno drevje

sadne divjake, jagodno sadje, rožno in lepotočno drevje, drevoredna drevesa, šparglove in jagodne rastline, žiladne mladice, samo pristno imenovanih vrst priporoča najceneje in v najlepši kvaliteti

Viljem Geiger

drevesnica v Eggenbergu pri Gradcu.

Čeniki brezplačno in poštne prosto. (445-2)

Razpis častnih nagrad.

Podpisano vodstvo „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ razpisuje

dve častni nagradi

po 100 in 60 K za dva najboljša mladinska spisa, obsežajoča najmanj po tri tiskovne pole. Spisa morata biti izvirna in primerna otroškemu duhu.

Rokopisi naj se pošiljajo predsedništvu „Zaveze“
do dne 1. junija t. l.

Pisatelji naj se ne podpisujejo na svoj rokopolis, temveč naj priložijo svoja imena v zaprtem ovitku, na katerem bodi zabeležen naslov dotičnega spisa.

Spise bodo ocenjali posebni ocenjevalci. Ocenjena spisa bodeta last „Zaveze“ in izideta kot III. in IV. zvezek „Mladinske knjižnice“.

V Ljubljani, dne 7. marca 1901.

Vodstvo „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.

Tajnik: Predsednik:
Drag. Česnik. L. Jelenc.

Vsak dan sveže vefefine lma sadne drožje

(417-8) ponuja
tovarna za spirit in drožje
v Račjem (Kraniohsfeld) na Štajerskem.

Naročila naj se pošiljajo zastopniku g.
F. S. Rojnik
v Ljubljani
Pred škofijo števil. 22.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. februarja 1901. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 1. uri 5 m popoludne osonni vlak v Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje. — Ob 6. uri 55 m zvečer osonni vlak v Novo mesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoludne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri in 44 m zjutraj osonni vlak iz Novega mesta in Kočevja. — Ob 2. uri 32 m popoludne osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta in Kočevja. — Ob 8. uri 48 m zvečer osonni vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zvečer, ob 11. uri 6 m dopoludne, ob 6. uri 10 m zjutraj.

Spretni, inteligentni akviziterji

za življenjsko stroko se tako vsprejmejo pri neki prvi avstrijski zavarovalnici s stalno plačo, dijetai in deležem na proviziji. (533-1)
Ponudba upravnistvu „Slov. Naroda“.

Največja življenjsko-zavarovalna družba na svetu

je **„The Mutual“**
v New-Yorku.
Ustanovljena 1842. Čisto vzajemna.
Skupno premoženje dne 1. januarja 1. 1900:
K 1489⁶/₁₀ milijonov.
Čisti dohodek na korist zavarovancev 1. 1899:
K 38,158.423.
Popolni jamčujoči kapital za zavarovanja, ki se sklepajo v Avstriji, leži pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaji. (454-10)

Glavna agentura za Kranjsko:
Brata Pollak v Ljubljani.

Oklic.

Prostovoljno se prodajajo h graščini **Klevišče pri Polšniku** spadajoča poslopja in zemljišča, ležeča ob vožni cesti od postaje Sava proti Polšniku na solčni strani v zatišju.
Njive, travniki, vrti, vinogradi in pašniki merijo blizo **80 oral**, gozdovje okoli **120 oral**. Graščina s 6 prostornimi sobami v I. nadstropju itd. ter gospodarska poslopja so v najboljšem stanju.
Prodaja se skupno ali pa na dele — po dogovoru.
Skupna vrednost znaša **15.000 glđ.**
Natančnejša pojasnila daje
Dr. Janko Jamšek,
advokat v Litiji.

(525-3)

Predzadnji teden!
Srečke invalidska hvala po 1 krono
Glavni dobiček
kron **60.000** vrednosti.
V gotovini 20%, manj.
priporoča (416-8)
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Učenca (504-3)
iz dobre hiše, poštenega, ki ima dobro šolsko naobrazbo, vsprejme v svojo trgovino.
J. S. Benedikt v Ljubljani.
Izurjenega stenografa
sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji odvetniška pisarna v Ljubljani.
Ponudbe sprejema upravnistvo „Slov. Naroda“.
(529-2)

Učenca
vsprejme v trgovino s papirjem, pisalnimi in risalnimi orodjem (514-3)
Anton Umek v Brežicah.

Predivo
kakor tudi
vse druge deželne pridelke
kupi najdražje
Anton Koleno
trгоvec v „Narodnem domu“ v Celju.
Kdor ima veliko prediva, naj naznani zadnjo ceno in množino. (524-2)

Kulmbaško sladno pivo
daje moč in redi telo.
Dobava v steklenicah (pastirizovane) od tvrdke
Edmund Kavčič
v Ljubljani, Prešernove ulice.
Istotam: (12-58)
Glavna zaloga J. Klauer-jevega pristnega likerja **Triglava** iz planinskih zelišč.
Št. 8749. (539)

Razglas.
Tukajšnji razglas z dne 12. decembra 1900, št. 40 761, s katerim se je zapovedalo, da smejo psi le s torbo na ulice ali pa, da se morajo zunaj hiše le na vrvi voditi, izgubija z današnjim dnem veljavo.
Mestni magistrat v Ljubljani
dne 12. marca 1901.

Dobre cenene ure
s 3letnim pisemenim jamstvom
razpošilja zasebnikom
HANNS KONRAD
tovarna za ure in eksportna hiša zlatin
Most (Brux) Češko.
Dobra nikelnasta remontoarka . . . glđ. 375
Prava srebrna remontoarka 580
Prava srebrna verižica 120
Nikelnasti budilec 195
Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medalje razstav ter tisoč priznanih pisem. (2611-25)
Ilustrovani katalog zastoj in poštne prosto.

Največja življenjsko-zavarovalna družba na svetu
je **„The Mutual“**
v New-Yorku.
Ustanovljena 1842. Čisto vzajemna.
Skupno premoženje dne 1. januarja 1. 1900:
K 1489⁶/₁₀ milijonov.
Čisti dohodek na korist zavarovancev 1. 1899:
K 38,158.423.
Popolni jamčujoči kapital za zavarovanja, ki se sklepajo v Avstriji, leži pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaji. (454-10)
Glavna agentura za Kranjsko:
Brata Pollak v Ljubljani.